

Twynstra Gudde

Verkenning nieuw muziekcentrum

Definitief
3 juli 2018

Managementsamenvatting

Verkenning van concepten

Dit onderzoek levert het resultaat van een verkenning naar concepten voor een nieuw muziekcentrum. Gezocht is daarbij naar welke combinatie van functies en programma, resulterend in concepten, leidt tot meerwaarde voor de stad Groningen boven de solitaire ontwikkeling van een nieuw muziekcentrum. Aan deze verkenning, vooral bestaande uit interviews en workshops, heeft een groot aantal stakeholders en mensen van buiten Groningen deelgenomen.

De Oosterpoort in haar huidige vorm heeft een onderscheidend profiel dat sterk bijdraagt aan de kracht van de muzieksector in Groningen. Intussen ontwikkelt de stad Groningen zich verder, waarbij de Next City een leidraad biedt voor de toekomstige ontwikkeling van de stad tot circa 2030. Ook (vraag en aanbod in) de muziekindustrie staat niet stil, waardoor blijvend de noodzaak bestaat om de podiumfuncties (en aanpalende programma) te herzien. Middels een nieuw muziekcentrum bestaat de kans om hier een fysieke bijdrage aan te leveren.

De twee meest kansrijke concepten

Het concept Talentontwikkeling draagt bij aan de uitgesproken ambities van de stad in relatie tot het onderwijs en de kennisinstellingen en moet economische en culturele spin off genereren voor stad en regio.

Het concept 24/7 heeft potentie, omdat het bijdraagt aan het vergroten van de verblijfswaarde van een gebied (aantrekkelijkheid in ruimtelijke zin) en laagdrempelige verbindingen met andere sectoren kan aangaan.

Twee kansrijke concepten en twee concepten met kansrijke elementen

Volgens de gedachten van Design Thinking is een vijftal concepten ontwikkeld, waarvan de volgende twee concepten kansrijk worden geacht, namelijk het concept Talentontwikkeling en het concept 24/7. Deze twee concepten hebben de potentie om meerwaarde voor de stad Groningen - en eventueel de regio - te realiseren en passen binnen de ambitie van Groningen als City of Talent.

Wanneer bekeken wordt in welke mate beschikbare locaties in Groningen geschikt zijn om de twee con-

cepten maximaal te laten bloeien, is de binnenstad als zone van weinig toegevoegde waarde voor de concepten. Vooral de zone 'rond de binnenstad' en de transformatiegebieden (op onderdelen) leveren de meeste potentie tot verrijking van het concept door de locatienmerken.

Een tweetal concepten – (3) start-up & experiment en (5) the cultural campus – bevatten kansrijke elementen om te verbinden aan de twee voorgenoemde concepten. Voor de combinatie van deze concepten met de twee meest kansrijke is de locatiekeuze belangrijk maar specifiek. De binnenstad is hiervoor nagenoeg ongeschikt.

Managementsamenvatting

Indien de verrijking van het concept niet gezien wordt als belangrijkste toegevoegde waarde voor de stad, maar als het nieuwe muziekcentrum als de katalysator voor stedelijke ontwikkeling of transformatie wordt gezien, dan kan juist een meer perifeer gebied geholpen worden door de komst van de nieuwe Oosterpoort. Dan moet de conceptuele uitwerking van de nieuwe Oosterpoort dienend aan deze stedelijke ontwikkeling zijn.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	5
2.	Onderzoeksaanpak	7
3.	Huidige situatie De Oosterpoort	9
4.	Trends en ontwikkelingen	14
5.	De concepten	19
	- <i>Talentontwikkeling</i>	
	- <i>24/7</i>	
	- <i>Start-up & experiment</i>	
	- <i>Internationalisering</i>	
	- <i>The Cultural Campus</i>	
6.	Conceptverrijking op potentiële locaties	42
7.	Bevindingen en advies	47

Bijlage

- I. Geraadpleegde personen

1. Inleiding

1. Zoeken naar de meerwaarde van een nieuw muziekcentrum

Aanleiding voor deze verkenning

Groningen staat bekend om haar diverse aanbod aan podia en culturele instellingen. De Oosterpoort, gelegen aan de Trompsingel, neemt hier een bijzondere positie in en draagt nadrukkelijk bij aan het profiel van Groningen als een dynamische en aantrekkelijke stad.

Het huidige gebouw van De Oosterpoort, geëxploiteerd door OPSB, begint echter richting het einde van zijn technische levensduur te geraken. De gemeente heeft als gebouweigenaar het voornemen opgevat om een nieuwe huisvesting voor De Oosterpoort te realiseren, mogelijk op een andere locatie. Dit nieuwe muziekcentrum dient uiterlijk in 2027 operationeel te zijn.

Het besluit tot de realisatie van het nieuwe muziekcentrum wordt in de volgende collegeperiode beoogd. Vanwege de omvang van de investering, het stedelijk belang alsmede de exposure en ambitie van een dergelijk muziekcentrum is een zorgvuldige afweging noodzakelijk. De genoemde aspecten worden momenteel in diverse studies onderzocht. Onderdeel van deze brede verkenning is de vraag welke potentiële

concepten, programmatische ideeën en ontwikkelkansen bestaan voor een toekomstig muziekcentrum, in relatie tot potentiële locaties in de stad.

Vraag aan Twynstra Gudde

De gemeente Groningen heeft aan Twynstra Gudde gevraagd om te verkennen welke combinatie van functies en programma, resulterend in één of meerdere concepten, van meerwaarde zijn boven een solitaire ontwikkeling van een muziekcentrum, en of het muziekcentrum hierbij dan onderdeel of aanjager kan zijn van een meer omvattend concept of stedelijke ontwikkeling. Deze analyse moet inzicht geven in de vraag waarom juist deze kansen en ideeën voor Groningen interessant zijn.

Als afgeleide vraag wordt ingezoomd op een drietal type gebieden in Groningen (zones), waarbij de kansen en potentie van het muziekcentrum in relatie tot die zones worden benoemd.

Wij zien deze verkenning als een kans voor de gemeente Groningen om, in een fase vóór concrete planvorming, de potentiële meerwaarde van een muziekcentrum te betrekken in de besluitvorming. De uitkomst kan daarmee sturend zijn voor de vervolgpoging, de stedelijke positionering alsmede de beoordeling van de potentiële locaties voor het nieuwe muziekcentrum.

2. Onderzoeksaanpak

Aanpak van de verkenning

Omwille van het verkennende karakter van dit onderzoek is gestreefd naar het inbrengen van een grote variëteit aan perspectieven op de ontwikkeling van een nieuw muziekcentrum. Zowel van binnen als buiten de cultuursector, en binnen en buiten Groningen.

Centraal in de aanpak heeft de conceptontwikkeling gestaan, volgens de gedachten van Design Thinking (zie kader). Rondom verschillende thema's zijn workshop gehouden.

Gezien de beperkte doorlooptijd zijn met diverse partijen, die niet aanwezig konden zijn bij de workshop,

Workshop perspectief	Locatie
cultureel inhoudelijk	Groningen
economisch	Groningen
meervoudig van buiten	Amersfoort
Interviews	
## gesprekken	Groningen, Amersfoort, Woerden, Amsterdam, Rotterdam
## projectleiders	Groningen

Verkenning nieuw muziekcentrum Groningen

individuele gesprekken gevoerd. Daarnaast hebben interviews plaatsgevonden met partijen die direct betrokken zijn bij de planvorming. Ook is met enkele personen/experts gesproken van buiten Groningen om hun visie op dit vraagstuk in te brengen.

Ten aanzien van de beschikbare gebieden voor het nieuwe muziekcentrum zijn gesprekken gevoerd met de gemeentelijke projectleiders.

Bijlage 1 geeft een overzicht van de personen hebben meegewerkt aan dit onderzoek.

Afbakening/ scope

Parallel aan dit onderzoek vindt een tweetal onderzoeken plaats:

- Een analyse van het aangenomen programma vertaald naar volumes, met ruimtelijke en functionele keuzes daarin
- Een beleidsverkenning naar een nieuwe De Oosterpoort.

Deze aspecten houden wij buiten onze analyse.

Het verkennend onderzoek richt zich op de conceptontwikkeling. Het is uitdrukkelijk niet het doel van deze verkenning om een keuze voor een (definitieve) locatie voor het nieuwe muziekcentrum te bepalen.

Design Thinking

Design Thinking is de aanpak waarmee 's werelds beste ontwerpers tot innovatieve ideeën komen. Design thinking leidt tot verrassende resultaten: onverwachte inzichten, creatieve ideeën en 'unusual suspects' die een belangrijke rol vervullen. Tegelijkertijd is design thinking geen toeval: het proces is opgebouwd uit heldere stappen en er gelden duidelijke spelregels.

2. Onderzoeksaanpak

Leeswijzer

Het navolgende hoofdstuk geeft een beknopt beeld van het huidige muziekcentrum De Oosterpoort om het vertrekpunt voor conceptontwikkeling te duiden.

Hoofdstuk 4 beschrijft de trends en ontwikkelingen die actueel en mogelijk relevant zijn voor het realiseren van een toekomstvast concept voor het nieuwe muziekcentrum.

In hoofdstuk 5 worden de concepten uitgewerkt, waarbij vervolgens in hoofdstuk 6 de potentie van de locaties wordt beschreven die het concept kunnen 'verrijken' door de kwaliteit en kansen in het gebied.

De rapportage mondt uit in de bevindingen en een advies (hoofdstuk 7).

Concepten

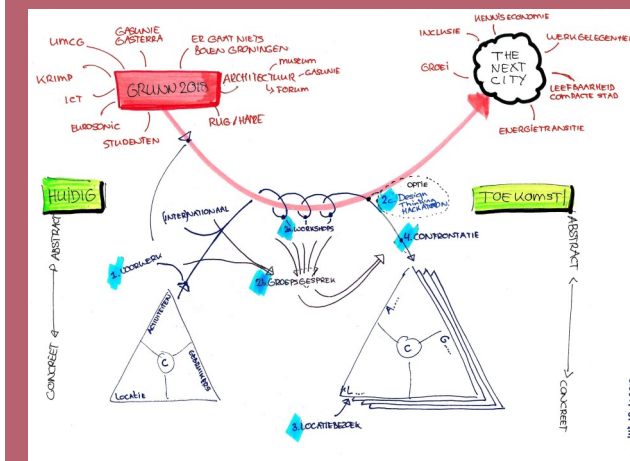
Conceptontwikkeling, is een middel om aan een nieuwe voorziening of plek een identiteit toe te kennen, deze te versterken of juist aan te passen. Aan een goed concept willen mensen zich verbinden: vanwege de authentieke uitstraling levert het een meerwaarde voor een doelgroep, gebouw of gebied. Maar het aanmeten van deze identiteit (of corporate identity) vraagt een eenduidig ambitieniveau en het werkt alleen als het waargemaakt wordt.

Twynstra Gudde gebruikt de methode conceptontwikkeling. In de omschrijving van concepten worden uitspraken gedaan over aspecten binnen drie hoofddelen: locatie, gebruikers en diensten/services.

Bijgaand figuur geeft een indicatie van deze aspecten.

Schematische weergave onderzoeksaanpak

3. Huidige situatie De Oosterpoort

3. Huidige situatie De Oosterpoort

3.1 Organisatie De Oosterpoort en Stadsschouwburg

De Oosterpoort en Stadsschouwburg (OPSB) is een onderdeel van de gemeente Groningen. OPSB programmeert en presenteert jaarlijks ruim 600 voorstellingen en concerten in de Stadsschouwburg aan de Turfsingel, in het muziekcentrum De Oosterpoort aan de Trompsingel en op podia elders in de stad Groningen. De focus van OPSB ligt daarbij op TOP ofwel (inter-) nationale topprogrammering en LAB (laboratoriumfunctie voor jong talent). OPSB stelt zich ten doel de belangrijkste podiumorganisatie buiten de Randstad te zijn, ofwel tot de top vijf podia van Nederland te horen.

Missie OSPB

“We zijn een theater- en concertorganisatie. We willen in het hart van de samenleving een inspirerend actueel, gastvrij en technisch optimaal podium bieden aan belangwekkende kunstenaars en daar zoveel mogelijk, maar vooral het juiste publiek bij zoeken dat van dat aanbod in een gastvrije, comfortabele en passende ambiance kennis kan nemen. De uitvoering hiervan vindt plaats binnen vastgestelde budgettaire kaders en is meetbaar en toetsbaar.”

Deze ambitie en missie zijn voor het OPSB leidend bij het maken van keuzes in de programmering en de bedrijfsvoering. OPSB zoekt verbinding met hun omgeving door ook buiten de muren van hun gebouwen voorstellingen en concerten te presenteren en door zoveel mogelijk samen te werken met andere organisaties.

3.2 Het profiel van De Oosterpoort

De Oosterpoort is begin jaren '70 gebouwd als opvolger van concertzaal De Harmonie begonnen als cultuurcentrum voor de wijk en speelplek voor klassiek (met name NNO), groeide het met de jaren uit tot het grootste poppodium van Noord-Nederland.

De focus van OPSB (en daarmee De Oosterpoort) ligt op topkunst en talentontwikkeling. OPSB spreekt zelf van “Top & lab”: zij wil de fine fleur tonen van zowel bekend als beginnende artiesten. Dat vraagt bovenal een stevig netwerk en voorzieningen met een **goede sfeer en akoestiek**.

OPSB heeft als taak een afgewogen en hoogwaardig podiumaanbod te brengen dat anders goeddeels aan de stad Groningen voorbij zou gaan. Alle genres

komen in aanmerking, al verschilt per locatie het accent. In De Oosterpoort ligt de nadruk op muziek.

Met de jaren heeft De Oosterpoort **een onderscheidend profiel** opgebouwd bij zowel publiek als acts. Zo kiezen artiesten bewust voor Groningen, vanwege de goede contacten, de sfeer en de akoestiek van de locatie. Ook is de noordelijke, geïsoleerde ligging van de stad (“splendid isolation”) en de (binnen)stad Groningen zelf voordelig. Artiesten kiezen eerder voor een (extra) optreden op enige afstand van de Randstad om zo de kans op nieuw publiek te vergroten. Daarbij past Groningen geografisch vaak goed in Europese tourschema's.

3. Huidige situatie De Oosterpoort

3.3 Het huidige concept van De Oosterpoort

In de tabel hieronder worden de kenmerken van het huidige concept samenvattend weergegeven. Hierbij is de verdeling gemaakt naar programmering en diensten, doelgroepen en partners en de fysieke aspecten (gebouw en gebied). Het huidige concept dient als vertrekpunt voor de conceptontwikkeling en om later het vergelijk te kunnen maken met andere potentiële concepten.

Programmering en diensten

Het huidige concept van De Oosterpoort kenmerkt zich door haar **focus op muziek**. Zo wordt een breed palet aan genres en stijlen aangeboden zoals pop, folk, reggae, jazz, blues, rock, Nederlandstalig en singer-songwriter. Naast een **brede programmering** in zowel de Grote als de Kleine zaal (en deels de Binnenzaal), is er een **aansprekend festivalaanbod**, met Eurosonic Noorderslag en 'eigen' festivals als Take Root,

Rockit en de Rhythm & Blues Night. De klassieke muziek profileert zich met een sterke programmering van wereldsterren met koren en met grote namen in de Kleine Zaal (kamermuziek).

Verder beschikt De Oosterpoort over diverse bars, evenals een eigen restaurant 'Tromp', waar bezoekers een kleine maaltijd of een uitgebreid diner kunnen nuttigen. De bars en het restaurant zijn alleen geopend bij een voorstelling of concert. De Oosterpoort ligt niet in de natuurlijke looproute (van station naar centrum), waardoor het minder logisch is om (ook overdag) gebruik te maken van de horeca in De Oosterpoort. Mede hierdoor is er in de dagsituatie weinig reuring.

Doelgroepen en partners

Met haar brede programmering richt De Oosterpoort zich op een grote diversiteit aan doelgroepen.

De Oosterpoort heeft verschillende samenwerkingspartners. De Oosterpoort is de ankerplaats van het **NNO**. Jaarlijks programmeert De Oosterpoort tientallen concerten van het NNO in de Grote Zaal, die tevens dienst doet als repetitieruimte (5x per week).

Naast het NNO heeft De Oosterpoort een directe relatie met het **Prins Claus Conservatorium** (Hanze Hogeschool). Zowel fysiek als inhoudelijk vormt het PCC een driehoek met het NNO en De Oosterpoort: de organisaties zijn in de huidige situatie letterlijk burensamenwerken op het gebied van talentontwikkeling. De Oosterpoort is hierbij veelal de plaats van handeling. PCC-studenten doen bijvoorbeeld ervaring op met gratis lunchconcerten in De Oosterpoort. Ook zijn daar op gezette tijden optredens van het PCC-symfonieorkest of de PCC-big band te zien.

Huidige concept	Programmering en diensten		Doelgroepen en partners		Fysieke aspecten (gebouw en gebied)	
	<ul style="list-style-type: none"> - Brede programmering - Aansprekend festivalaanbod - Nadruk op avondfunctie - Focus op muziek 	<ul style="list-style-type: none"> - Concerten - Voorstellingen - Conferenties - Horeca 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle doelgroepen 	<ul style="list-style-type: none"> - NNO* - PCC - CBK* - ESNS* 	<ul style="list-style-type: none"> - Beperkt gestapeld - Gesloten - Multifunctionaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> - Nabij binnenstad - Nabij OV - Uitbreiding nauwelijks mogelijk

3. Huidige situatie De Oosterpoort

Tevens is er een directe relatie met het **ESNS**. Elk jaar is De Oosterpoort jaarlijks het hart van dit meerdaagse talentfestival. Hier vinden de conferenties plaats en wordt de Popprijs uitgereikt, maar treffen bovenal de deelnemers elkaar.

Tenslotte huurt momenteel het CBK ruimte bij De Oosterpoort c.q. gemeente. Het CBK heeft geen directe relatie met De Oosterpoort, maar is wel een partner in de zin van mede-huurder.

Fysieke aspecten (gebouw en gebied)

De huidige opzet van het gebouw, met de uitgestrekte ligging op de begane grond, leent zich goed voor festivals en events zoals het ESNS, Take Root en Rockit. De huidige zalen voldoen functioneel, er is echter

wel vraag naar meer capaciteit, middels een popzaal met 3.000 plaatsen, waardoor een groter bereik ontstaat. Er worden daarnaast kansen gezien in het realiseren van een symfonische zaal, een zaal met een echt 'thuisgevoel' voor het NNO.

De huidige zichtbaarheid van de gevel wordt in de huidige situatie als niet succesvol ervaren, dit komt doordat De Oosterpoort dicht tegen de binnenstedelijke ringweg aan ligt. Er worden kansen gezien in een buiten-/voorterrein.

De Oosterpoort is gelegen nabij de binnenstad (aan de diepenring) en bij het treinstation. De ligging en de bereikbaarheid van De Oosterpoort wordt als groot pluspunt gezien in het bestaande concept

(zowel voor de bezoekers als artiesten). Dit speelt dan ook een grote rol in het huidige succes. De Oosterpoort is goed bereikbaar met zowel het eigen vervoer (auto en fiets) als met het openbaar vervoer. Echter, het beperkt aantal plekken in de parkeergarage vermindert daarentegen wel de bereikbaarheid met de auto. Met name bij uitverkochte concerten zijn er te weinig parkeerplekken. De Rademarkt biedt hierin wel een alternatief dichtbij.

Door de huidige ligging van De Oosterpoort kan de kracht van de binnenstad optimaal worden benut, hotels en horeca zijn binnen handbereik. Hiermee wordt diversiteit in aanbod voor diverse doelgroepen geborgd.

3. Huidige situatie De Oosterpoort

3.4 SWOT-analyse van het huidige concept

Op basis van de gesprekken met diverse stakeholders is op de deze pagina een SWOT-analyse opgesteld van het huidige concept van De Oosterpoort.

STERKTEN	ZWAKTEN
<ul style="list-style-type: none"> - Inhoudelijk sterk en brede programmering - Weet veel publiek (en diverse doelgroepen) te trekken - Het kunnen benutten van de kracht van de binnenstad - Aantrekkelijk verblijf voor artiesten - Aantrekkelijke werkplek voor samenwerkingspartners (o.a. vanwege bereikbaarheid) - Host en co-producent van succesvolle festivals, daarmee zichtbaar in stad, land en regio - Opzet gebouw leent zich goed voor festivals/events - Regionale binding via NNO (tevens zwakte, want verplichting) - Sterke binding met omgeving, groot deel bezoekers (60/70%) komt met de fiets - Aanwezigheid van andere podia in de keten, met eigen identiteit (Vera/Simplon) - Ideaal om platform ESNS te huisvesten: effectief en bruisend (60 bands) - Door ESNS worden meer interessante boekingen aangeboden (koppeling) - Nabijheid van ESNS als organisatie (gebouw ernaast) - Draagt bij aan aantrekkelijk vestigingsklimaat (bijv. medewerkers UMCG en RUG) 	<ul style="list-style-type: none"> - Bereikbaarheid per auto (parkeergarage snel vol bij uitverkochte concerten) - Gebouwelijke beperkingen (o.a. zichtbaarheid van de gevel, uitbreiding nauwelijks mogelijk) - Verlies van aantrekkelijkheid (bijv. verouderd horeca-concept) - Druk op omgeving (omliggende woonfuncties) - Weinig capaciteit (en budgettaire ruimte) om verbindingen aan te gaan met bijv. amateur-kunst - Beperkte aanloop c.q. weinig reuring in dagsituatie. Nu wel: CBK (vooral kunstuitleen), oefenen door o.a. NNO, soms congresfunctie. - Beperkte inloop/zoete inval, door toch door ligging aan doorgaande weg zonder natuurlijke looproute - Afhankelijkheid van aanbieders/bookingbureaus's - Congresfunctie lastig om ver van te voren vast te leggen (ruimte beschikbaar willen houden voor grote events/artiesten)
KANSEN	BEDREIGINGEN
<ul style="list-style-type: none"> - De brede doelgroep benadering (ook via Schouwburg) geeft een groot bereik, zo ook voor het etaleren van nieuw programma - Internationalisering: beter bereiken van internationale studenten, expats en toeristen - Zomeropenstelling gewenst vanuit NNO - Groter bereik door uitbouw centrum met meer capaciteit (popzaal) - Zaal met echt 'thuisgevoel' voor NNO (symfonische zaal) - Groningen biedt een plek met korte lijnen: er is een cultuur van elkaar helpen - Nabijheid PCC biedt diverse kansen, vooral op gebied van gezamenlijk programmeren - Meer samenwerking met onderwijs (bijv. Noorderpoort en Alfa College) 	<ul style="list-style-type: none"> - In behoud van de top 5 positie van Nederlandse cultuursteden speelt een bruisende en eigentijdse De Oosterpoort een belangrijke rol (zie Atlas voor gemeenten), en ook in de algehele aantrekkelijkheid voor artiesten - Europese popprijs gaat naar andere stad, verlies van identiteit en aantrekkelijkheid van ESNS - Meer druk door omgeving om logistiek en geluid te beperken ("huidige situatie is eindig") - BIS stelt diverse voorwaarden aan bijdrage NNO, vooral via de gemeente - Nauwelijks ruimte voor groei ESNS binnen huidige De Oosterpoort - Kwaliteit van horeca steeds lastiger om aan eisen van festivals (bijv. ESNS, Take Root), artiesten en publiek te kunnen voldoen (vooral food).

4. Trends en ontwikkelingen

4. Trends en ontwikkelingen

4.1 Het perspectief van 2027

De wereld om ons heen verandert snel. Maatschappelijke ontwikkelingen op demografisch, economisch, sociaal-maatschappelijk, politiek, technologisch en ecologisch gebied bepalen onze toekomst en de investeringen die overheden zullen doen. Het realiseren van een nieuwe huisvesting voor De Oosterpoort (en was dies meer zij) biedt de kans voor Groningen om in te spelen op bepaalde trends en ontwikkelingen. Deze kunnen globaal en/of lokaal van aard zijn, toegespitst worden op de cultuursector of een brede maatschappelijk oogmerk hebben.

Het in beeld hebben van relevante trends biedt de kans om deze investeringsbeslissing te plaatsen in de context van 2027, het eerste jaar dat het nieuwe muziekcentrum operationeel is en zijn maatschappelijke bijdrage kan leveren aan de vraagstukken die dan actueel zijn.

4.2 The Next City: Groningen in 2030

Groningen bereidt zich voor op de toekomst. In de omgevingsvisie The Next City zijn strategische keuzes gemaakt voor de ontwikkeling van de stad richting 2030. Het document schetst de relevante trends en ontwikkelingen voor Groningen:

- Groningen is één van de snelst groeiende steden van Nederland. Deze groei zet de komende jaren door.
- Het internationale karakter van Groningen neemt toe.
- Aantrekkelijkheid van de leefomgeving buiten de woning wordt steeds belangrijker. De behoefte aan ontmoetingsplaatsen naast wonen en werken neemt toe (third spaces).
- Groningen is aardgasloos en energieneutraal in 2035.
- Met gebouwde omgeving kunnen inspelen op voorziene en onvoorziene ontwikkelingen qua energietransitie.
- De samenleving globaliseert. Tegelijkertijd hebben mensen meer behoefte aan sociale verbanden in de eigen wijk of buurt.

The Next City levert de opgaven voor de komende jaren:

1. Faciliteren groei van de stad
2. De werkgelegenheid groeit mee in de stad en regio
3. De groeiende stad blijft leefbaar en aantrekkelijk voor alle inwoners
4. De energietransitie wordt versneld
5. Iedereen doet mee en helpt mee in een groeiende stad.

4. Trends en ontwikkelingen

4.3 De muziekindustrie staat niet stil

Uit de beleidsverkenning 'Op weg naar een Nieuwe De Oosterpoort' komt een beeld naar voren van een muziekindustrie die zich ontwikkelt en nieuwe eisen stelt aan het podiumaanbod, zoals De Oosterpoort.

- Het belang van podia neemt verder toe (de toekomst is niet aan de cd, maar aan het live-concert).
- Vanuit een veranderende vraag, verandert de samenstelling van het aanbod. Pop en nieuwere muzieksoorten krijgen een steeds groter aandeel in de programmering. Klassiek moet meer inspanning verrichten om publieksbelangstelling op peil te houden, wat zich vertaalt in kleinere zalen en in nieuwe vormen en samenwerkingen van orkesten.
- Er is sprake van nivellering, een "integraal inclusief muziekbeleid".
- De totale beleving staat steeds meer centraal (niet de passieve consumptie). Gevolg is meer multimedia effecten, de toevoeging van andere kunstvormen, en (veelal digitale) innovatie. Gevolg is dat publiek zich minder snel bindt aan een artiest, wat weer de populariteit van festivals verklaart.

- Evolutie ook in digitale zin. Muziek verandert inhoudelijk en technisch (toenemend deel van de bands zoeken "plug and play").

- Kruisbestuiving, beleving, digitalisering. Ontmoeting wordt steeds belangrijker, evenals het samenkomen van functies. Het muziekcentrum van morgen is méér dan een podium.

4. Trends en ontwikkelingen

4.4 Met ambitie inspelen op trends en ontwikkelingen

De ambities die onder de eerste ideeën voor een nieuw muziekcentrum liggen proberen reeds in te spelen op ontwikkelingen in de culturele sector. Deze ambities vinden we terug in gemeentelijke beleidsdocumenten alsmede een ambitiedocument van OSPB.

Gemeente Groningen: de waarde van cultuur

In de beleidsverkenning 'Op weg naar een Nieuwe Oosterpoort' schetst de gemeente concrete ambities die het nieuwe muziekcentrum raken:

- De waarde van cultuur is intrinsiek, cultuur kan bijdragen aan persoonlijke groei en een betere samenleving.
- Cultuur moet toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht leeftijd, inkomen of achtergrond.
- Cultuur moet vindbaar zijn in de wijken en Stad-jers in staat stellen zichzelf te ontplooien.
- De kwaliteit, diversiteit en omvang van ons aanbod zijn fundamenteel voor ons imago als (inter)nationale cultuurstad. Het behouden hiervan vraagt voortdurende aandacht en alertheid.
- Ons cultuuraanbod is een voornaam ingrediënt van het commerciële succes van de stad.

- Cultuur draagt bij aan ontmoeting en verbinding.
- Cross-overs binnen cultuur of vanuit cultuur met andere sectoren (zoals het sociaal domein) kunnen waardevolle uitkomsten bieden van overstijgende waarde.
- Als cultuurstad wil Groningen (blijven) meedraaien in de nationale top 5 op basis van kwaliteit, maar ook door een aanbod dat zich in de breedte onderscheidt. De Oosterpoort speelt hierin een belangrijke rol.
- Een "nieuwe Oosterpoort" kan helpen in het leefbaar en aantrekkelijk houden van de stad, maar ook om werkgelegenheid en inclusiviteit.

OPSB: ambities en doelen voor nieuwe muziekcentrum

In het document "Ontmoet, beleef 2027" beschrijft OPSB haar toekomstvisie voor het nieuwe muziekcentrum.

- **Ontmoeten: Voor iedereen, een leven lang.** Een diverse programmering gericht op alle mogelijke doelgroepen (van jongs af aan en tot op hoge leeftijd, een leven lang verbonden zijn).

- **Beleven: Een bezoek dat raakt.** De artiest (artist journey) en publiek (customer journey) beleven samen de ontmoeting en Groningen
- **Onderscheiden: Zorg voor talent.** Groningen als top 5 cultuurstad en City of Talent wordt onderstreept.

Bijdragen van het nieuwe muziekcentrum aan de stad en het Noorden:

- **Cultureel:** mede bijdragen aan een aantrekkelijke inhoudelijk profilering als cultuurstad
- **Sociaal:** als ontmoetingsplaats, opleidingsplaats en toegevoegde waarde door actieve verbinding met de "humuslaag"
- **Economisch:** de directe spin-off neemt toe (extra overnachtingen, horecabezoek, bezoek aan winkels, musea etc).

De programmalijnen die De Oosterpoort in het nieuwe muziekcentrum wil inzetten vragen om vertalingen in het gebouw, zodanig dat er een optimale samenwerking ontstaat tussen inhoud en vorm. De programmalijnen worden op de volgende pagina toegelicht.

4. Trends en ontwikkelingen

Programmaliijn 1: Muziek, Dance, Dans: het cultureel inhoudelijke programma

Het nieuwe muziekcentrum presenteert voornamelijk muziek en dans. Het onderscheidend vermogen ten opzichte van zowel het regionale als het (inter) nationale veld zit hem in zowel de breedte (veelzijdige palet aan genres en stijlen) als de schaal (zowel nieuw talent als de (inter)nationale top in huis halen).

- **Klassieke muziek:** de programmering richten op wereldsterren en jonge talenten. Top en Lab.
- **Muziek:** actualiteit en diversiteit zijn belangrijke uitgangspunten in de muziekprogrammering (een breed en actueel palet aan genres en stijlen).
- **Dance/nachtprogrammering:** naast het avondprogramma wordt een aantrekkelijke nachtprogrammering ontwikkeld (gericht op studenten).
- **Dans-theater:** het nieuwe muziekcentrum als het podium voor (moderne) nationale en internationale dansvoorstellingen.
- **Festivals:** de combinatie van een brede, kwalitatieve en actuele programmering en een reeks sterke, inhoudelijke festivals waarmee De Oosterpoort zich nationaal profileert maakt het uniek.

Programmaliijn 2: Een leven lang; het maatschappelijke programma

Het zijn van een ontmoetingsplaats, het bieden en faciliteren van educatie (inzet op beleving en kennis-making), opleiding en ontwikkeling wordt gezien als de tweede programmaliijn:

- **Ontdekken:** een lab-ruimte waar kinderen tot 12 jaar in en uit kunnen lopen is wenselijk, om hiermee spelenderwijs van alles over het luisteren naar muziek en het beleven van podiumkunsten te ontdekken.
- **Kennismaken:** focus op de ontwikkeling van een doorlopende leerlijn voor leerlingen van alle leeftijden, gericht op de kennismaking met de verschillende genres in combinatie met de ontwikkeling van digitale competenties en communicatieve vaardigheden bijv. vloggen en bloggen.
- **Vermaken:** er wordt ingezet op de ontwikkeling van randprogramma's die zorgen voor vermaak van uiteenlopende doelgroepen om cultuurparticipatie verder te bevorderen.
- **Dagprogrammering: leren & opleiden:** wens om grote(re) rol te spelen in aansluiting onderwijs op de arbeidsmarkt (opleiden en training 'on the job').

Programmaliijn 3: Additioneel; de zakelijke programmering

Ruimten (break-out rooms) inzetten voor feesten, zakelijke evenementen, conferenties, vergaderingen en/of congressen, wanneer deze ruimten niet nodig zijn voor de muziek, dans, dance of educatie.

5. De concepten

5. Inleiding en context

5.2 Een vijftal concepten

Tijdens elke workshop hebben de deelnemers de mogelijkheid gekregen om zelf te komen tot concepten, vervolgens concepten toe te voegen, en uiteindelijk ook dieper in te gaan op die concepten die volgens hen het meest belangrijk en kansrijk zijn. Dit heeft geleid tot vijf concepten, waarbij twee kansrijke uitgebreid zijn besproken, twee concepten mogelijk op onderdelen kunnen raken aan de kansrijke concepten, en ook een concept is ontstaan dat niet is uitgewerkt door de deelnemers. Dit laatste concept lijkt minder kansrijk om verder te verkennen dan de andere. Voor de concepten rondom thema's die niet of nauwelijks ter tafel zijn gekomen is kortom te weinig draagvlak of worden niet als inspirerend of kansrijk gezien om als verrijking voor De Oosterpoort te dienen. Denk hierbij aan zorg & welzijn of energie.

Tussen de verschillende concepten zitten onderling raakvlakken die we in de uitwerking benoemen. Ook benoemen we de raakvlakken met bestaande visies en beleidsdoelstellingen van de gemeente Groningen en/of De Oosterpoort zelf. Nadat de concepten zijn toegelicht, is de uitwerking samengevat in een overzichtsschema.

Concept 1: Talentontwikkeling

Concept 1: Talentontwikkeling

De gemeente Groningen heeft met de samenwerkingspartners binnen Het Akkoord van Groningen de campagne 'City of Talent' gelanceerd. Talentontwikkeling is daarom een thema waarop de regio zichzelf profileert. City of Talent kent op dit moment een vijftal thema's: Energie, Agrifood, Biobased Economy, Gezondheid en Digital Society.

Cultuur- en muziekinhoudelijk beschikt Groningen met het Prins Claus Conservatorium, Vrijdag en Vera-Simplon over diverse organisaties die zich reeds nu al aan het thema talentontwikkeling vorm geven.

De Oosterpoort zelf heeft in haar ambities voor het nieuwe centrum opgenomen: Onderscheiden: Zorg voor talent. Daarnaast organiseert De Oosterpoort met Eurosonic/ Noorderslag jaarlijks het festival op het gebied van talentontwikkeling in de popmuzieksector van Europa.

Talentontwikkeling kan beginnen met het op jonge leeftijd betrekken bij de muziek en bij het starten met iets nieuws, maar na het ontwikkelaspect is ook het behoud en de doorontwikkeling van talent van belang. Dit geldt niet alleen cultuur- of muziekinhoude-

Concept 1: Talentontwikkeling

lijk, maar breder. Hoe zorgen we dat mensen in de regio willen maar ook kunnen blijven wonen en werken? Hiervoor zijn aspecten als een kwalitatief woning- en baneraanbod noodzakelijk. Talentontwikkeling speelt ook een rol in de verbinding tussen voor en achter de schermen en het volledige management om het talent heen. Hierbij gaat het ook om organisatie- financiële en marketingaspecten.

Het thema talentontwikkeling komt dus terug in zowel de visies en ambities van de gemeente Groningen, haar partners in het onderwijs en UMCG, maar ook van De Oosterpoort zelf. Een manier om dit concept concreet verder te verkennen kan een uitbreiding zijn van de campagne City of Talent met een muziek- of cultureel inhoudelijke poot. Op die manier sluiten we aan bij wat er al is, maar onderzoeken we ook of De Oosterpoort onderdeel of aanjager kan zijn of worden van deze nieuwe richting. De Oosterpoort kan fungeren als talentontwikkelaar zelf, maar ook als makelaar om vraag en aanbod of partijen in de sector bij elkaar te brengen. Organisator, facilitator, inzet van het netwerk of het benutten van naam en imago van De Oosterpoort door anderen zijn andere mogelijke rollen. We kunnen ook denken aan het bie-

den van stageplaatsen op allerlei gebieden aan bijvoorbeeld MBO-studenten.

Een andere inhoudelijke denkrichting is het, samen met andere partijen, intensiveren en doorontwikkelen van de samenwerking met de Academie voor Popcultuur (Hanzehogeschool, Leeuwarden). Deze heeft als popopleiding voor het hele noorden bij uitstek een rol in het ontwikkelen van (nieuw) talent. Samen met De Oosterpoort en Eurosonic Noorderslag kan zij een uiterst effectieve coalitie vormen op dit vlak. Ook kan worden gedacht aan het opzetten van een kruisbestuiving tussen meerdere opleidingen, waarvan popmuziek er een is. Dit kan de muziek- of culturele sector logischerwijs overstijgen. Denk aan commercieel management, marketing of events. De Oosterpoort hoeft hierin niet de trekker te zijn (dit kan ook een toekomstige partnerorganisatie zijn), maar kan opnieuw goed faciliteren, aanjagen of helpen in de positionering.

Tijdens de workshops zijn ook prikkelende uitwerkingen van het concept genoemd die nog niet bestaan:

- Kan in Groningen een 'kamer van koophandel' voor startende artiesten worden opgezet (al dan niet vanuit de Oosterpoort)?
- Kan in Groningen een 'UMC' voor de popmuzieksector ontstaan?

Partners waarmee verbinding logisch lijkt in het verder verkennen van dit concept zijn onder andere:

- Vrijdag
- De onderwijsinstellingen aangesloten bij City of Talent (RUG en Hanzehogeschool) maar ook zeker de verschillende MBO-opleidingen in Groningen zoals Noorderpoort en het Alfa College
- Culturele ketenpartners als Vera, Simplon en CBK
- Artiesten, boekers, producenten/productiehuizen en studio's
- Ontwikkelaars in de creatieve industrie (in Groningen)
- Prins Claus Conservatorium

Daarnaast kan het concept ook raken aan partijen die zich als producent,

leverancier, exploitant of op enige andere manier aan een toekomstige De Oosterpoort of Oosterpoortge-

Concept 1: Talentontwikkeling

bied verbinden, of aan nieuwe verbindingen met een breed amateurveld; de "humuslaag", waar mensen continu aan het ontdekken zijn wat hun talenten zijn en ook de druk om te slagen minder is. Hierbij is te denken aan beginnende bands en DJ's, maar ook kamermuziek, harmonieën en koren.

"Poppodia zijn sterk in logistiek puzzelen."

Deze uitspraak uit een van de workshops geeft aan dat de eigen meerwaarde of expertise soms ook kan zitten in een vooraf minder voor de hand liggende hoek en dat hierdoor nieuwe verbindingen mogelijk zijn.

Constaterende dat ongeveer 1 op de 4 inwoners van Groningen studeert en de onderwijs- en culturele sector in dit concept de potentie gezamenlijk verder kunnen verkennen en benutten, lijkt deze richting kansrijk om nader te onderzoeken. Inspiratie kan ook worden gezocht in andere werelden. Zo werd tijdens de workshop genoemd dat bijvoorbeeld Philip Cocu een interessante visie heeft op talentontwikkeling.

Ten opzichte van het huidige concept is dit een verrijking en concretisering van de ambitie.

Concept 1: Talentontwikkeling

Stichting Volksopera

De stichting heeft als doel verschillende bewonersgroepen met elkaar in contact te brengen en te verbinden, om zo het leefklimaat te verbeteren in volkswijken, probleem- en/of achterstandswijken. Een tweede doel is het stimuleren van de liefde voor (opera-) kunst.

De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door het organiseren van volksopera's: muziekdrama gezongen in het Nederlands door inwoners van de wijk, begeleid door professionals, gebaseerd op een speciaal voor de wijk geschreven libretto, gebruikmakend van hoogtepunten uit drie eeuwen operageschiedenis. Dit libretto en de liederen vertellen samen een waar operaverhaal gebaseerd op heden en verleden van de wijk.

Onderscheidend bij een volksopera-project is dat werkelijk alle doelgroepen mee kunnen doen en ook actief benaderd worden: jong en oud, kind of bejaard, mensen die denken niet te kunnen zingen en reeds geoefenden, zangers van het levenslied, operaliefhebbers en operahaters, oude traditionele bewoners en ook nieuwe instromers, autochtonen, allochtonen, uitkeringsgerechtigden, tweeverdieners, sociaal geïsoleerde bewoners maar ook de jongens en meisjes van een eventuele "harde kern".

Volksopera-verbinding geldt voor iedereen en zonder

Concept 1: Talentontwikkeling

Herman Brood Academie

De Herman Brood Academie wil een inspirerende en dynamische leeromgeving bieden waarin jongeren met een fascinatie voor popmuziek worden opgeleid voor een toekomst in de popmuziek.

Leren door te doen

Op de Herman Brood Academie staat leren door te doen centraal. We creëren situaties die lijken op de toekomstige beroepspraktijk van de studenten. In die omgeving krijgen ze les van professionals die actief en met beide benen in de praktijk staan en graag hun kennis en ervaringen met hen willen delen. De studenten van alle opleidingen van de Herman Brood Academie werken nauw met elkaar samen. Dit biedt hen de unieke mogelijkheid om in korte tijd veel te leren over het vak en te bouwen aan een eigen professioneel netwerk.

Het Grote geheel zien

Op de Herman Brood Academie staat popmuziek centraal. En dit gaat verder dan de muziek alleen. De student leert te kijken naar het volledige product, zowel als muzikant, music industry professional als podium-/studiotechnicus. Daarbij zijn de studenten van de drie opleidingen ondersteunend aan elkaar op dezelfde manier als muzikant, music industry professional of podium-/studiotechnicus.

Verkenning nieuw muziekcentrum Groningen

Concept 1: Talentontwikkeling

De Ateliers

De Ateliers is een internationaal instituut voor talentontwikkeling van jonge beeldend kunstenaars, opgericht in 1963 door en voor beeldend kunstenaars. De Ateliers biedt circa twintig jonge kunstenaars gedurende twee jaar een professionele werkomgeving en intensieve begeleiding van prominente vakgenoten.

De Ateliers stelt veelbelovende kunstenaars in staat hun talent tot op het hoogste niveau te ontplooiën. In de tweejarige werkperiode bij De Ateliers staan onderzoek, experiment, productie, reflectie en discussie centraal. De Ateliers werkt vanuit de overtuiging dat de professionele ontwikkeling van een beginnend kunstenaar het best gedijt in de praktijk.

Deelnemers van De Ateliers beschikken dan ook over een eigen atelier, waar zij wekelijks individuele gesprekken voeren met begeleidend kunstenaars.

Naast dit unieke model, met begeleiding als kerntaak, biedt De Ateliers ook lezingenseries, uiteenlopende tentoonstellingen, meerdere werkplaatsen en een uitgebreid netwerk. Als internationaal gerenommeerd instituut ontvangt De Ateliers financiële ondersteuning van het Ateliers Support Fund en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Concept 2: 24/7

CITY
NEVER
SLEEPS.

Concept 2: 24/7

In de workshops is het concept '24/7' niet alleen ontstaan en getoetst, maar ook benoemd als kansrijk en specifiek uitgewerkt. Het concept start bij de logische ambitie om meer bezoekers en gebruik overdag te krijgen voor De Oosterpoort (bezettingsverhoging), maar gaat daar dan nog een stap verder in door activiteiten of faciliteiten toe te voegen die juist de reuring overdag verhogen. Dat gezegd hebbende zit zowel in tijd- als in ruimtegebruik meer potentie in en om De Oosterpoort dan we op dit moment benutten. Daarnaast constateerden we in de workshops: "Mensen willen daar zijn waar het gebeurt", maar ook: "Op het kruispunt van waar mensen moeten zijn en waar mensen willen zijn ontstaat interactie". Het concept beoogt daarom de verblijfswaarde van en bij de toekomstige Oosterpoort te vergroten.

Een belangrijk aspect van het vergroten van de verblijfswaarde is de verbinding van de toekomstige locatie en/of het gebouw met de openbare ruimte. Naast het gebouw dient ook de omgeving aantrekkelijk en gastvrij te zijn. Kunnen er dagfuncties (horeca, dienstverlening, onderwijs, werken) toegevoegd worden die bijdragen aan de 24/7 gedachte. Als mensen in de omgeving en/of het gebouw willen verblijven, kan dit

Concept 2: 24/7

nieuwe verbindingen met partners in de omgeving opleveren en zelfs nieuwe verdienmodellen.

In Amersfoort is De Nieuwe Stad een gebied waar verschillende partijen zich hebben gevestigd, start-ups, grotere bedrijven, een MBO maar ook een poppodium. Omdat hier veel gebeurt heeft het gebied een grotere verblijfswaarde gekregen waardoor inmiddels ook geregeld evenementen op deze locatie plaats vinden. In Amsterdam zijn op het Westergasterrein niet alleen evenementen maar ook media getrokken met dezelfde insteek.

Andere aspecten die de magneetfunctie van de locatie of het gebouw kunnen versterken zijn de exploitatie en uitstraling. Dit laatste aspect kan zowel gaan over een iconisch gebouw of een icoon bij het gebouw, als over bijvoorbeeld groen, water of activiteiten in de omgeving. Als voorbeeld van een icoon bij een gebouw werd het Sage gebied in Newcastle genoemd, met een groot beeld en een brug. Bij iconische gebouwen zijn voorbeelden genoemd als de Elbphilharmonie in Hamburg, Guggenheim in Bilbao, maar ook het Groninger Museum.

Ook is genoemd dat het toevoegen van aspecten waar veel vraag naar is kan zorgen voor meer verblijfswaarde en daarmee drukte. Het beschikbaar stellen van bijvoorbeeld studieplekken, het binden van start-ups of het op locatie hebben van bijzondere ondernemers of activiteiten kunnen meer mensen trekken, ook op momenten waarop we nu (nog) geen mensen bereiken. Dit geeft concreet vorm aan de ambitie om te fungeren als plaats voor ontmoeting en verbinding.

Tijdens de workshops is gesproken over de campusgedachte, waarbij de campus wordt gezien als plaats

waar altijd iets gebeurt en die continu in beweging is. Toegankelijkheid is hiervoor een voorwaarde - "Op de hightech campus in Eindhoven kom je alleen binnen met een PhD" - werd ter illustratie opgemerkt. Parallel hieraan werd ook de festivalgedachte hiernaast gelegd.

Festivals zijn plaatsen waar mensen willen zijn en waar altijd iets gebeurt. De verblijfswaarde op dit soort plaatsen is hoog. Het lijkt kansrijk om te onderzoeken welke aspecten hiervan ook te benutten zijn om buzz en beweging te creëren op de locatie van de nieuwe Oosterpoort.

Concept 2: 24/7

Concreet werd hiervoor de volgende denkrichting geopperd. Met Eurosonic/Noorderslag bestaat al een festival dat deze ambitie waarmaakt. Ook hierbij is het echter de uitdaging om dit te laten voortduren op momenten buiten deze festivalperiode. We kunnen jaarlijks aspecten uit de conferenties op dit festival uitlichten en de rest van het jaar verdiepen. Ook kunnen we verkennen of het festival de rest van het jaar meer als voortdurende expo kan fungeren voor Groningen. Hierbij kunnen allerlei uiteenlopende aspecten uit de sector worden uitgelicht, waarmee we steeds nieuw publiek trekken of hetzelfde publiek blijven boeien.

In dit concept is de verbinding met de omgeving essentieel. Fysieke aspecten spelen daarom een grotere rol dan bij andere concepten, maar ook de verbinding met andere partijen in die omgeving en/of in het gebouw.

Partners waarmee verbinding logisch lijkt in het verder verkennen van dit concept lijken tweeledig van aard. Aan de ene kant kunnen we zoeken naar verbindingen om op meer momenten buzz en beweging te creëren. De potentiële partners voor mogelijke verbindingen lijken o.a.:

- Verschillende onderscheidende ondernemers (MKB) en horeca
- Congresmarkt en meerdaagse activiteiten
- De kennisinstellingen aangesloten bij Het Akkoord van Groningen (Rijksuniversiteit, Hanzehogeschool, UMCG), maar ook zeker de verschillende MBO-opleidingen in Groningen zoals Noorderpoort en het Alfa College.

Aan de andere kant kan geleerd worden van plaatsen en organisaties met een hoge verblijfswaarde. Dit kan verder verkend met de volgende potentiële partners:

- Artiesten, boekers, producenten/productiehuizen en studio's
- Ontwikkelaars in de creatieve industrie (in Groningen)
- De hotelbranche en horeca
- Festivals, campussen en expo's.

De concepten die hieraan raken zijn Talentontwikkeling en The Cultural Campus. Het verschil is echter dat dit concept zich richt op vergroting van de verblijfswaarde van een toekomstige Oosterpoort en de omgeving.

Concept 2: 24/7

De Westergasfabriek

De Westergasfabriek is een plek in Amsterdam waar mensen elkaar ontmoeten, werken en ontspannen. In het prachtige stadspark met historische fabrieksgebouwen vind je groen, een plek om te werken, ruimte voor grote en kleine evenementen en diverse horeca-, film-theater- en expositiegelegenheden.

Ontmoeting

De Westergasfabriek biedt ruimte aan creatieve, culturele en innoverende ondernemers. Daarmee willen ze een breed publiek inspiratie en ontspanning bieden in een avontuurlijke, duurzame en vriendelijke omgeving. Zowel lokaal, nationaal als internationaal wilt de Westergasfabriek een ontmoetingsplaats zijn voor ondernemende mensen met vernieuwende gedachten.

Verrassing

De Westergasfabriek stimuleert het gebruik van de ruimtes voor creatieve evenementen om daarmee verrassing en vernieuwing te garanderen. De Westergasfabriek participeert in culturele projecten en stimuleert samenwerking tussen de huurders. Met online media en onze moderne, digitale infrastructuur laten ze een breed publiek weten waar ze voor staan en wat er gebeurt.

Concept 3: Start-up & experiment

Concept 3: Start-up & experiment

Dit concept gaat in op het letterlijk en figuurlijk zoeken van verbinding met de start-up wereld in Groningen, maar ook om het benutten van de mindset die deze wereld haar kracht geeft. Het gaat hierbij niet per se om start-ups in de muziekwereld specifiek. Start-ups zijn klein en flexibel, groeien snel en er is ruimte om te experimenteren. Ze werken disruptief (Uber heeft de taxiwereld volledig op zijn kop gezet en AirBnB de hotelwereld omdat ze deze sectoren fundamenteel anders hebben georganiseerd) en hebben een vooruitstrevende uitstraling.

In figuurlijke zin kan De Oosterpoort op die manier worden gezien als ruimte voor experiment in de bredere zin van het woord. Plaatsen waar dit in de praktijk wordt gebracht zijn bijvoorbeeld Kytopia in Utrecht en de oude Doornroosje in Nijmegen waar De Staat de locatie op deze manier benut. In Den Haag is het Binckhavengebied als 'start-up hub' benoemd. Zo is in dat zelfde gebied de Caballero fabriek – of CabFab – een sprekend voorbeeld van een plaats waar kleine bedrijfjes in de creatieve sector samen werken – en profiteren van elkaars aanwezigheid en faciliteiten. Specifiek voor deze doelgroep worden ook activiteiten georganiseerd en diensten aangeboden.

Concept 3: Start-up & experiment

In Den Bosch zitten bijvoorbeeld start-ups in de Jamfabriek bij elkaar die ook nog bijdragen aan de profilerings- en economische ambities van stad en regio. In Duitsland is het Musikpark in Mannheim een sprekend voorbeeld.

Wat betreft programmering en activiteiten kan worden gezocht naar meer verbinding met evenementen of organisaties die hieraan raken, zoals inspiratie- en netwerkbijeenkomsten of bijvoorbeeld bedrijvenmarkten, trainingen of coaching. Ook kunnen 'experimenter' avonden worden georganiseerd.

In letterlijke zin kan het ook betekenen dat De Oosterpoort ruimte biedt aan start-ups, studio's, beginnende bands en DJ's en/of het amateurveld in brede zin. Er kan bijvoorbeeld een 'lab' functie in een daarvoor speciaal ingerichte ruimte zijn, of een of meer ruimtes die ofwel geen concrete bestemming hebben, ofwel flexibel zijn in bestemming en gebruik.

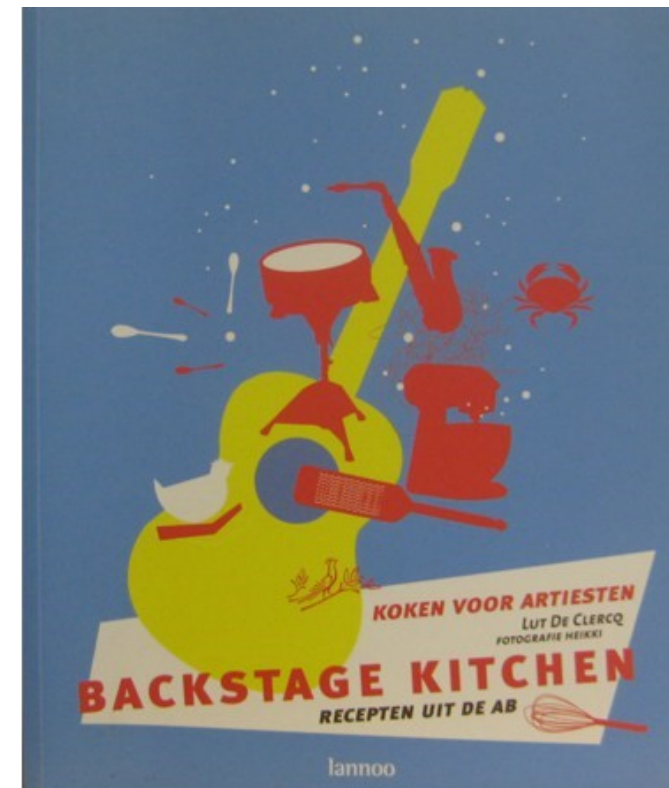
In Kopenhagen is sprake van studio's die aan een cultuurcentrum vastzitten, en ook in het poppodium van Bergen op Zoom is dit het geval. Bij Dauphine in Amsterdam zijn zelfs meerdere functies gecombineerd, met ook horeca en media. Experimenteren kan ook door kwaliteit uit andere werelden aan je te binden.

Zo heeft Ancienne Belgique in Brussel zo'n uitzonderlijke catering dat het podium zelf een kookboek kon uitbrengen.

Als potentiële partners om dit verder te verkennen kan gedacht worden aan:

- Beginnende bands, DJ's en artiesten
- Start-up bedrijven in Groningen en ZZP'ers
- Vrijdag
- De creatieve industrie
- (Nieuwe) media

Dit concept kan aansluiten bij het concept Talentontwikkeling als hier iets onderscheidends ontstaat en experimenten doorontwikkeling nodig hebben of als de link tussen educatie en start-up wordt gelegd. Het clusteren of samen brengen van start-ups in de culturele sector (van de regio) kan een mogelijke link zijn met het concept The Cultural Campus.

Concept 3: Start-up & experiment

Het Musikpark Mannheim

Een start-up centrum speciaal voor de muziekindustrie. Het Musikpark Mannheim is het eerste en tot dusver het enige start-up centrum voor de muziekindustrie in Duitsland. Jonge ondernemers in de creatieve sector, met een focus op de muziekindustrie, kunnen kantoorruimtes, studio's of dansruimtes huren en worden hierbij begeleid, financieel en anderszins ondersteund, en profiteren van verschillende diensten. Ongeveer 60 bedrijven uit alle hoeken van de muziekindustrie gedijen hier op een ruimte van een kleine 1700 m2 en hebben tot dusver al meer dan 200 banen gecreëerd.

Dat maakt Musikpark Mannheim tot een van de meest krachtige competentiecentra in de creatieve sector van Duitsland. Het is 1 van de 4 pilaren van het zogenaamde "Mannheim Model". Als je de lift neemt naar de vijfde verdieping van het Musikpark, kom je uit bij de keuken, die als een centraal communicatie platform fungeert voor huurders en gasten, maar die ook geboekt kan worden. Net als de vele gevarieerde evenementenruimten op drie verdiepingen bij externe evenementenmanagers. Met een uitgebreid dance en muziekles programma laat Musikpark zien dat het in het veld ook een van de belangrijkste educatieve en faciliterende spelers in de metropoolregio Mannheim is.

musikpark
mannheim

Concept 3: Start-up & experiment

CABFAB

Wat is de Caballero Fabriek?

Caballero Fabriek Binckhorst is een multifunctioneel bedrijfsverzamelgebouw voor innovatieve, creatieve en culturele bedrijven. Waar het vroeger draaide om sigaretten, ademt het hier nu bedrijvigheid op het gebied van multimedia, grafisch ontwerp, fotografie, reclame, ICT, communicatie, evenementen en architectuur.

De kruisbestuiving tussen de verschillende bedrijven met behoud van het industriële karakter van het gebouw is het centrale thema van de fabriek. Op veel plekken is het gebouw in originele staat teruggebracht. Nieuwe toevoegingen hebben een duidelijk herkenbare eigentijdse styling zoals de opvallende zonneschermen aan de waterkant. De fabriek biedt naast gevestigde bedrijven ook ruimte aan startende ondernemers in de ICT-branche. Bedrijven profiteren van elkaars kennis en netwerk en delen faciliteiten als vergaderruimten, pantrys en lunchroom.

Concept 4: Internationalisering

Concept 4: Internationalisering

Een concept dat is ontstaan tijdens de workshops maar niet verder is uitgewerkt is Internationalisering. Dit concept heeft geen fysieke impact maar kwam voort uit de constatering dat De Oosterpoort meer kan doen aan het bereiken van internationale bezoekers in het algemeen (bijvoorbeeld vanuit Noord-Duitsland) en expats, studenten en toeristen in meer specifieke zin. Buitenlandse studenten weten De Oosterpoort bijvoorbeeld niet te vinden.

Hoewel tijdens ESNS bezoekers vanuit de hele Europese muziekindustrie naar Groningen trekken, is dit de rest van het jaar minder. Dit biedt niet alleen voor De Oosterpoort zelf kansen, maar kan ook leiden tot nieuwe verbindingen met andere internationale evenementen, bedrijven en/of ambities van de stad en regio Groningen. In Groningen vestigen zich immers instanties als Google en de Verenigde Naties, en verbindingen hiermee bestaan (nog) niet maar zijn ook nog niet onderzocht op kansrijkheid.

Als dit concept verder wordt uitgewerkt kunnen verbindingen worden gezocht met andere internationale trekkers in Groningen, de horeca en hotels. Ook is de mogelijkheid besproken om meer muziek- en

cultureel inhoudelijke verbindingen te leggen met partners in het buitenland.

Zo kunnen we vergelijkbare poppodia in bijvoorbeeld België en Duitsland uitnodigen om van te leren of zelfs programmatische samenwerking aangaan met vergelijkbare podia, culturele organisaties of evenementen.

Potentiële partners om dit concept verder mee te verkennen zijn:

- Expats
- Buitenlandse studenten
- Buitenlandse bedrijven
- Hotels en horeca
- Vergelijkbare podia in buurlanden.

Omdat het concept niet verder is opgepakt en breder zal moeten worden verkend dan door De Oosterpoort alleen, lijkt dit een concept dat op zichzelf minder kansrijk is om verder te verkennen.

Concept 5: The Cultural Campus

Concept 5: The Cultural Campus

De culturele keten is in organisatorische zin in Groningen sterk aanwezig. Dit concept gaat over het gezamenlijk bedienen van het culturele publiek in de regio. Het concept The Cultural Campus geeft echter een verdieping aan deze keten. Het gaat hierbij ook om de ruimtelijke nabijheid van verschillende culturele functies, waardoor De Oosterpoort onderdeel is van een gebied dat we kunnen bestempelen als een culturele campus, kwartier of cluster.

De aanleiding hiervoor waren enkele genoemde internationale voorbeelden. Zo is uitgebreid stil gestaan bij de manier waarop drukbezochte gebieden en locaties met vergelijkbare ambities in bijvoorbeeld Newcastle, Berlijn en Milaan zijn ontstaan. In het Verenigd Koninkrijk zijn meer van dit soort culturele gebieden te vinden, bijvoorbeeld in Leicester en Southampton.

De meerwaarde van een dergelijk gebied zit hem niet alleen in de creatie van een gebied waar culturele functies elkaar versterken en meer publiek wordt getrokken. Het versterkt ook de aantrekkingskracht op stedelijk niveau en kan De Oosterpoort zelf een centrale rol geven in deze kracht. Het kan bezoekers het gevoel geven dat je vanuit De Oosterpoort overal snel bent of kunt zijn. Verschillende culturele functies bij elkaar trekken verschillend publiek en daarom heeft het ook een verbindende culturele waarde om de campusgedachte verder te ontwikkelen.

In de verdere verkenning kan een onderzoeksvraag daarom zijn: *Hoe kan de culturele keten in Groningen (in organisatorische, maar mogelijk ook programmatische zin) bijdragen aan of worden van een*

Cultural Campus, waar op verschillende plekken en momenten iets te doen of beleven is? Of: Hoe maken we de stap van een culturele keten naar een Cultural Campus, waarbij culturele functies elkaar versterken en nieuwe verbindingen kunnen ontstaan?

De belangrijkste potentiële partners om dit concept verder mee te verkennen lijken:

- Alle culturele ketenpartners in Groningen (Vera-Simplon, CBK, Vrijdag, Prins Claus Conservatorium, Groninger Museum, NNO, ESNS, e.a.)
- De creatieve industrie
- Mediaorganisatie en -bedrijven.

Als we het concept willen verbinden aan een van de andere concepten dan lijkt 24/7 de meest kansrijke. Het culturele aspect kan dan mogelijk onderdeel zijn van een bredere campusgedachte als het 24/7 concept leidend is.

In fysieke zin vraagt dit om nabijheid van culturele voorzieningen en samenwerking met deze voorzieningen wat betreft programmering om dynamiek in het campusgebied te realiseren.

Concept 5: The Cultural Campus

Industriecomplex Zeche Zollverein in Essen

De Zeche Zollverein Schacht XII in Essen is een representatief voorbeeld van de ontwikkeling van de zware industrie in Europa en was ooit de grootste en modernste kolenmijn ter wereld. Tegenwoordig is het industriecomplex met zijn door het Bauhaus beïnvloede architectuur een icoon van de moderne industriebouw en een centrum van kunst en cultuur.

In 1998, werd de Stiftung Zollverein opgericht, die tot doel had de mijn een nieuwe bestemming te geven en als industrieel monument te behouden. Dat is gelukt: tegenwoordig is het industriecomplex een cultureel middelpunt van het Ruhrgebied en tegelijkertijd een levendig museum over de geschiedenis van de mijnbouw en de ontwikkeling van de industriële architectuur.

Concept 5: The Cultural Campus

The Strip

High Tech Campus Eindhoven is de slimste km² in Nederland met meer dan 160 bedrijven en instituten en zo'n 11.000 onderzoekers, ontwikkelaars en ondernemers die werken aan toekomstige technologieën en producten. De Campus helpt innovatie te versnellen dankzij toegang tot high tech faciliteiten en een internationaal netwerk. Campusbedrijven, zoals Philips, NXP, IBM en Intel, bepalen strategisch welke kennis, kunde en R&D faciliteiten zij delen om sneller, beter en klantgerichter te kunnen innoveren in met name de toepassingsgebieden Health, Energy en Smart Environments.

Het kloppende hart van de Campus is The Strip. Het 400 meter lange gebouw is ontworpen om mensen te verbinden, te stimuleren kennis uit te wisselen en samen te werken. Alle sociale voorzieningen van de Campus zijn samengebracht in The Strip: 8 verschillende restaurantconcepten, een conferentiecentrum met auditorium, een scala aan winkels en diensten en het Campus Wellness Center. Bewoners en bezoekers van de Campus ontmoeten elkaar elke dag op The Strip voor lunch, een intensieve training of tijdens een van de vele netwerkbijeenkomsten, concerten of technische conferenties. The Strip is het centrum voor vergaderingen, inspiratie en creativiteit.

5. Samenvatting concepten

De werkwijze om concepten te verkennen via workshops geeft een beeld van potentie van bepaalde concepten. Wanneer kansrijke ontwikkelingen door diverse actoren meermaals niet werden opgepakt, kan geconstateerd worden dat hier geen vanzelfsprekende kans wordt gezien.

5.3 Resumerend

Op basis van het doorlopen proces én de inhoudelijke uitwerking aan de concepten zien wij de volgende kansrijke concepten om verder te verkennen:

1. Talentontwikkeling
2. 24/7

Concepten die op zichzelf minder kansrijk lijken maar op onderdelen kunnen worden verbonden aan bovenstaande concepten:

3. Start-up & Experiment
5. The Cultural Campus

Het concept Internationalisering bleek te overstijgend om in deze context te kunnen worden bestempeld als kansrijk.

Tijdens de workshops zijn geen concepten of verbindingen benoemd of uitgewerkt die raken aan domeinen als zorg, welzijn, natuur, milieu of energie. Over de openbare ruimte zijn alleen de aspecten verblijfswaarde en verbinding binnen/buiten genoemd. Uitwerken van concepten in of met deze domeinen lijkt dus in deze context op dit moment minder kansrijk.

Het kan in een nadere verkenning van bijvoorbeeld het concept 24/7 wel blijken dat nieuwe partijen in beeld komen die bijdragen aan de ambitie van het concept. Dit moet blijken uit het nader uitwerken van de concepten.

Resumé

☒		- Talentontwikkeling
☒		- 24/7
☐		- Start-up & experiment
☒		- Internationalisering
☐		- The Cultural Campus
☒		- Zorg & welzijn
☒		- Natuur & milieu
☒		- Energie

5. Samenvatting concepten

Concept	Programmering en diensten		Doelgroepen en partners		Fysieke aspecten (gebouw en gebied)	
1: Talentontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> - Talent uit verschillende domeinen (niet alleen de artiesten) - Leren bij en door programmering - Versterken van de muzikale humuslaag 	<ul style="list-style-type: none"> - Studio's - Repetitieruimten - Lesruimten 	<ul style="list-style-type: none"> - Beginnende artiesten - Amateurveld - Scouts 	<ul style="list-style-type: none"> - NNO - PCC - CBK - ESNS - VRIJdag - Vera/Simplon - Hanze, RUG, ROC's 	<ul style="list-style-type: none"> - Ruimte voor kleinschaligheid - Hoge mate van toegankelijkheid (openingstijden, gelijktijdigheid) - Laagdrempeligheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Goede bereikbaarheid, o.a. met OV
2: 24/7 	<ul style="list-style-type: none"> - Programmering op verschillende plekken en tijden - Samen met partners - Zowel binnen als buiten 	<ul style="list-style-type: none"> - Werkplekken - Horeca - Verrassende verbindingen - Congressen/evenementen 	<ul style="list-style-type: none"> - Alle doelgroepen 	<ul style="list-style-type: none"> - Bedrijven - Onderwijs - Partijen uit de festivalwereld (programmeurs, bouwers) - Horeca 	<ul style="list-style-type: none"> - Aantrekkelijk als verblijfplaats - Inzet van architectuur (iconisch) - Verbinding binnen / buiten - Flexibel gebruik ruimten - Toegankelijk 	<ul style="list-style-type: none"> - Gebied ondersteunt aantrekkelijkheid t.b.v. verblijf door identiteit - Dynamisch - Openbaar gebied inzetbaar voor activiteiten - Multifunctionaliteit
3: Start-up en experiment 	<ul style="list-style-type: none"> - Focus op experimenteren en innovatie - Kruisbestuiving - Verbinding met inspiratie en netwerkevenementen 	<ul style="list-style-type: none"> - Verhuurbare kleinschalige units (bijv. lab of incubators) - Gedeelde diensten voor verschillende partijen 	<ul style="list-style-type: none"> - Start-ups - Studenten - Bedrijven - Ontdekkers 	<ul style="list-style-type: none"> - Start-ups - Creatieve industrie - Media - Cateraars 	<ul style="list-style-type: none"> - Ruimte voor kleinschaligheid - Flexibel gebruik ruimten - Inspirerend - Break-outs 	<ul style="list-style-type: none"> - Bereikbaar voor doelgroepen uit de stad - Identiteit ontlenen aan gebied 'makerspace' - Bedrijvigheid - Horeca en dagfuncties
4: Internationalisering 	<ul style="list-style-type: none"> - Focus op bekende namen en kwaliteit - Samenwerking met internationale partners en podia - Benutten karakter ESNS - Events van buitenlandse bedrijven in Groningen 	<ul style="list-style-type: none"> - Geen specifieke eisen aan diensten 	<ul style="list-style-type: none"> - Expats - Buitenlandse bedrijven en studenten - Toeristen - Duitse concertbezoekers - Internationale boekers 	<ul style="list-style-type: none"> - Buitenlandse bedrijven - Hotels - Horeca - Festivals en evenementen - Reisbureau's 	<ul style="list-style-type: none"> - Hoog afwerkingsniveau: 'uitgaan om te ontmoeten' - Hoog niveau en onderscheidende dienstverlening - Vindbaar - Architectuur draagt bij aan internationale uitstraling 	<ul style="list-style-type: none"> - Vanzelfsprekende plek in de stad (vindbaar) - Uitmuntende bereikbaarheid (alle vormen) - Fysieke nabijheid van organisatie met internationale uitstraling is pré
5: The Cultural Campus 	<ul style="list-style-type: none"> - Cross-culturele programmering - Divers aanbod - Focus op muziek - Programmering afstemmen met culturele ketenpartners 	<ul style="list-style-type: none"> - Gedeelde infrastructuur en voorzieningen op de campus - Facilitaire diensten 	<ul style="list-style-type: none"> - Kunst en cultuur liefhebbers - Dagjesmensen / toeristen 	<ul style="list-style-type: none"> - Culturele partners (bijv. Groninger Museum, Groninger Forum) - NNO - Horeca 	<ul style="list-style-type: none"> - Focus op muzikale functionaliteit - Hoge iconische waarde als beeldmerk van de campus, of lage iconische waarde als onderdeel van het campusgebied 	<ul style="list-style-type: none"> - Fysieke nabijheid andere culturele voorzieningen - Natuurlijke traffic (kruising tussen er willen en moeten zijn) - Focus op werking als campus (enigszins op zichzelf) - Placemaking

6. Conceptverrijking op potentiële locaties

6. Conceptverrijking op potentiële locaties

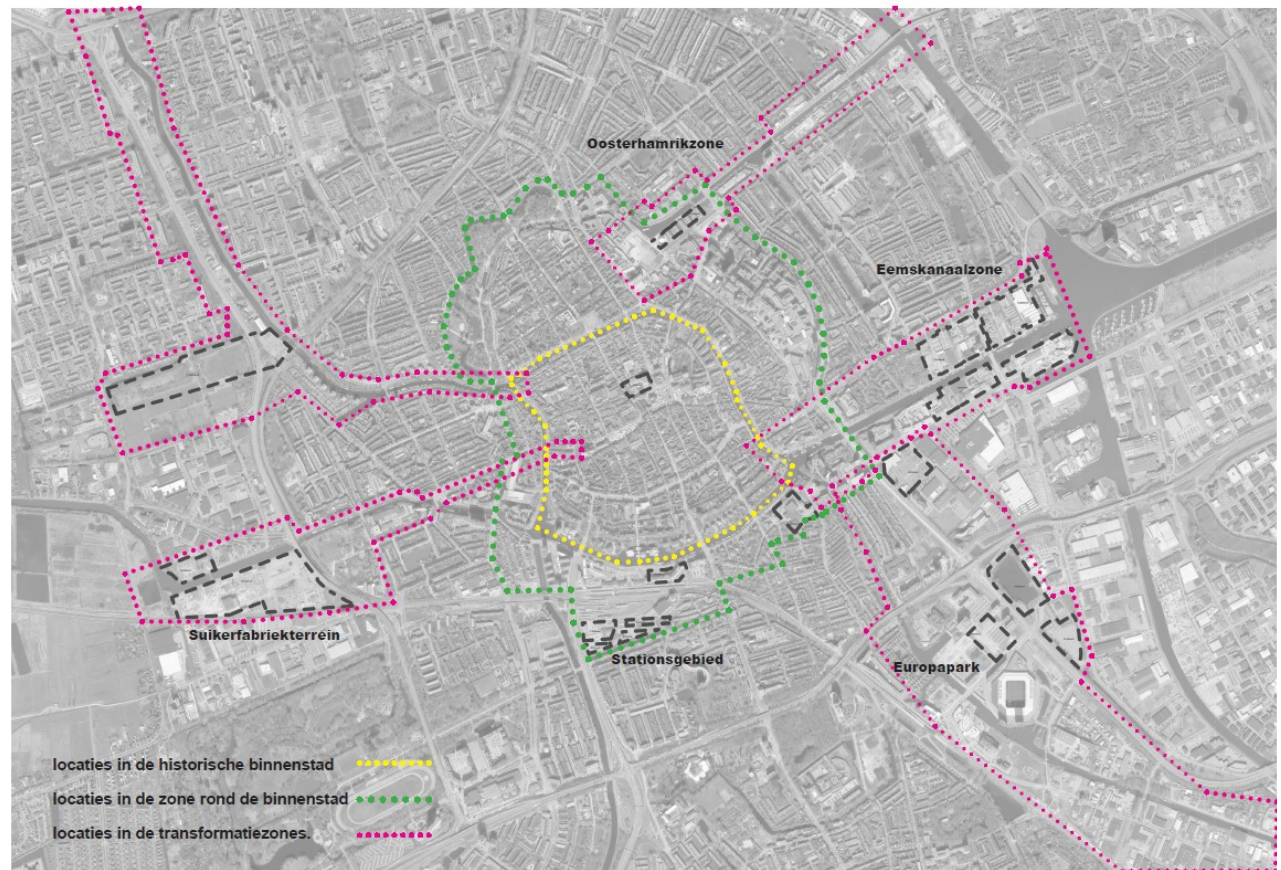
6.1 Onderzoek gebouw en locatie

De gemeente Groningen heeft een ruimtelijke verkenning uitgevoerd voor het nieuwe muziekcentrum (gebouw en locatie, juli 2018). Die verkenning bevat een studie van gebouwprogramma en – concepten, waarna een drietal varianten is ontwikkeld met een bandbreedte qua footprint. Deze varianten zijn vervolgens geprojecteerd op potentiële locaties, waarbij de locaties zijn beoordeeld vanuit:

- Betekenis: voor de stad als geheel
- Ruimtelijke inpassing
- Bereikbaarheid
- Haalbaarheid en afhankelijkheid.

Aanvullend op deze aspecten zijn de locaties ook beoordeeld vanuit programmering- en bedrijfsvoeringsperspectief van De Oosterpoort.

Het spreekt voor zich dat een nieuw muziekcentrum in stedenbouwkundig opzicht een aanjager kan zijn voor een gebied.

6. Conceptverrijking op potentiële locaties

Ons onderzoek bevat in de kern de ontwikkeling van concepten die van meerwaarde kunnen zijn boven de solitaire ontwikkeling van een nieuw muziekcentrum op een locatie in de stad.

In dit hoofdstuk maken wij de aansluiting tussen de concepten en de stad. Het gaat daarbij om de vraag: *welke zones lenen zich naar hun kenmerken het beste voor de bloei van een bepaald concept?*

Om de 'verrijking' van de concepten door hun plek in de stad te verkennen, maken wij gebruik van de zoekgebieden die aansluiten op de Next City. Het betreft drie zones:

- De historische binnenstad
- Rond de binnenstad
- Transformatiegebieden

De hiervoor beschreven concepten zijn ontstaan uit de bevindingen van workshops en interviews, zonder dat daarbij een koppeling is gelegd met de verschillende locaties. Om de kansrijkheid voor de concepten te duiden voor de verschillende locaties is ook gesproken met projectleiders van de locaties en medewerkers van Ruimtelijk ontwerp.

In hoofdstuk 5 zijn de vijf concepten uitgebreid beschreven. Per concept zijn daarbij ook de fysieke eisen/aspecten/randvoorwaarden aan het concept vermeld. Gebaseerd op die fysieke aspecten is beoordeeld of de zones in hun aard meer of minder geschikt zijn voor de succesvolle ontwikkeling van een concept. Dit betreft dus de kansrijkheid van een bepaalde zone voor het concept zelf, niet andersom.

Een inschatting per zone (tabel hieronder) vraagt om aanvullende toelichting per concept. Want per locatie binnen een zone kan een concept meer of minder tot zijn recht komen, afhankelijk van specifieke locatiekenmerken. Daarbij wordt dus verwezen naar individuele locaties uit de Gebouw en locatiestudie.

	Mate van geschiktheid voor conceptverrijking		
	Binnenstad	Rond de binnenstad	Transformatiegebieden
Kansrijke concepten			
1. Talentontwikkeling	gemiddeld	hoog	gemiddeld
2. 24/7	gemiddeld	hoog	gemiddeld
Concepten met kansrijke elementen			
3. Start-up & experiment	Laag	sterk afhankelijk van locatie	Sterk afhankelijk van locatie
5. The Cultural Campus	laag	Sterk afhankelijk van locatie	Sterk afhankelijk van locatie

6. Conceptverrijking op potentiële locaties

Het feit of een zone in zijn aard geschikt is, vraagt per concept om een aanvullende toelichting, mede omdat de locaties binnen de zones verschillen.

Concept 1: Talentontwikkeling

De fysieke belemmeringen om talenten tot bloei te laten komen, zijn op de schaal van Groningen beperkt. Het concept kan dus op meerdere locaties slagen. Het talent is door alle onderwijs- en culturele functies qua dichtheid van de stad nabij, waardoor dit concept haar kracht vooral moet ontleen aan programmatische samenwerking. Door de breedte aan potentiële partners in het culturele en onderwijsveld is de zone rondom de binnenstad, in het bijzonder de huidige locatie en de Vrydemalaan voordelig. Dit kan in de toekomst ook gelden voor het stationsgebied. Een echte binnenstad-locatie is niet benodigd om dit concept te laten bloeien.

Hoewel transformatiegebieden niet ongeschikt zijn, is de bereikbaarheid met OV voor de doelgroepen wel een aandachtspunt.

Concept 2: 24/7 denken

Omdat de nadruk in dit concept ligt op het creëren van een hogere verblijfswaarde in of rondom het nieuwe muziekcentrum zijn de fysieke aspecten zwaarwegender voor het werkelijke succes van het concept. Het betekent een enerzijds een natuurlijke verbinding tussen de functies in het gebouw en het gebied om de buitenwereld naar binnen te brengen als ook het mede programmeren van de buitenruimte.

Juist omdat hier enige ruimte rondom het muziekcentrum en aanpassingsvermogen van de omgeving gevraagd wordt, is de binnenstad nauwelijks geschikt. Hoewel die binnenstad op zichzelf al een aantrekkelijk verblijfsgebied is.

De programmatische en fysieke 'openstelling' van het gebouw verdient aandacht in dit concept. Om partijen in de omgeving uit te nodigen om deel te nemen, is een gebiedsbenadering nodig die voorkomt dat een solitaire of sterk gestapeld gebouwconcept ontstaat. De korrelgrootte is hierbij dus een expliciet aandachtspunt, omdat dit snel op gespannen voet kan komen te staan met de architectoni-

sche verschijningsvorm (bijv. een icoon).

Door hoge architectonische kwaliteit kan dit concept verstrekt worden. Deze aantrekkingskracht, onafhankelijk dus van het inhoudelijk programma, vraagt dan wel ruime stedenbouwkundige mogelijkheden. In de transformatiegebieden zoals Suikerunieterrein en Eemskanaalzone zijn deze mogelijkheden waarschijnlijk groot, maar staat dat onder spanning met de huidige aantrekkelijkheid van verblijf voor vele doelgroepen. Waarbij de aanwezigheid van water, zoals ook op de Vrydemalaan, een versterkend effect kan bieden.

De volgende twee concepten bevatten kansrijke elementen om te verbinden aan de eerste twee concepten. Per concept wordt aangegeven welke fysieke kansen op bepaalde locaties wij daarbij voor ogen hebben.

Concept 3: Start-up & experiment

Om de verbinding met de wereld van de start-ups te verzilveren is de nabijheid van deze kleinschalige bedrijvigheid cruciaal, zoals ook andere voorbeelden in het land bewijzen. Dit concept-element moet zich dus ofwel verbinden aan een bestaande hotspot rondom start-ups ofwel een plek weten te creëren die voor

6. Conceptverrijking op potentiële locaties

start-ups aantrekkelijk wordt. Dit laatste gaat vaak samen met een reeds aanwezige gebiedsidentiteit, die versterkt kan worden door cultureel erfgoed. In die hoedanigheid zou het Suikerunieterrein op termijn aantrekkelijk kunnen zijn, maar ook het gebied rondom de Vrydemalaan heeft al een eigen identiteit die aantrekkelijk is voor de doelgroep.

Juist voor het experimenteren door de partijen in de humuslaag is een zeker autonomie gevraagd, die zich kan uiten als een mate van isolatie als ook 'onafheid' van een gebouw en gebied. Voor dat type makerspace lenen de transformatiegebieden zich optimaal, hoewel hier een zekere belemmering voor (een deel van) het amateurveld kan optreden.

Hoewel er in de binnenstad individuele experimenteerterruimte aanwezig is, wordt aan dit concept in relatie tot een nieuw muziekcentrum geen geschikte omgeving geboden.

Concept 5: The Cultural Campus

De kansen van dit concept ontluiken wanneer de reeds aanwezige culturele keten profiteren van fysieke nabijheid. Daarbij is het elementair dat het nieuwe muziekcentrum als gebouw zich voegt naar de typo-

logie van het gebied, zo nodig zelf als een gebied functioneert. Placemaking is hierbij de sleutel. De mogelijkheden in de binnenstadlocaties zijn hierin onvoldoende. Rondom de binnenstad biedt de Vrydemalaan met de andere culturele partners een natuurlijke nabijheid, hetgeen op de bestaande locatie (Trompsingel) ook versterkt kan worden. Het stationsgebied levert natuurlijke traffic, wat in relatie tot een fysieke campus zowel een kans als bedreiging kan vormen. In een transformatiegebied zou dit concept, ondanks van de enkele functies op het Suikerunieterrein, helemaal moeten worden opgebouwd.

7. Bevindingen en advies

Dit onderzoek is erop gericht om te verkennen welke concepten, als combinatie van functies en programma, meerwaarde bieden boven de solitaire ontwikkeling van een nieuw muziekcentrum.

Het gevolgde proces, waaraan via interviews en workshops diverse stakeholders en personen van buiten hebben deelgenomen, leidt tot de volgende bevindingen.

7. Bevindingen en advies

7.1 Bevindingen

A Bevindingen t.a.v. de huidige situatie

1. De huidige Oosterpoort heeft een sterke positie in de (inter)nationale muzieksector. Het bestaande concept, met de brede doelgroep benadering, nabijheid van partners, gebouw- en gebiedskenmerken is op zichzelf krachtig. Het kan dan ook niet worden beschouwd als een 'solitaire functie'.

B. Bevindingen t.a.v. inhoudelijke concepten

1. Een tweetal concepten is het meest kansrijk om verder te verkennen. Deze bouwen verder op het huidige concept van De Oosterpoort, waarbij de concepten voldoende kansen bieden voor programmatische verbreding voor specifieke doelgroepen met bekende of nog onbekende partners. De concepten hebben de potentie om meerwaarde voor de stad Groningen - en eventueel de regio - te realiseren en passen binnen de ambitie van Groningen als City of Talent.
2. De verkenning, als resultaat van een intensief proces met nauw betrokken stakeholders en blikken van buiten Groningen, heeft naast opgenomen concepten geen compleet radicale of uitzonderlijk

De twee meest kansrijke concepten

Het concept Talentontwikkeling draagt bij aan de uitgesproken ambities van de stad in relatie tot het onderwijs en de kennisinstellingen en moet economische en culturele spin off genereren voor stad en regio.

Het concept 24/7 denken heeft potentie, omdat het bijdraagt aan het vergroten van de verblijfs waarde van een gebied (aantrekkelijkheid in ruimtelijke zin) en laagdrempelige verbindingen met andere sectoren kan aangaan.

- ke combinatie van functies of programma opgeleverd.
3. Voor de twee meest kansrijke concepten zijn locaties in de stad beschikbaar die in hun aard de mogelijkheid hebben om de concepten te verrijken. De zone 'rond de binnenstad' is hiervoor het meest geschikt.
4. Een tweetal concepten - (3) start-up & experimenteren en (5) the cultural campus - bevatten kansrijke elementen om te verbinden aan de twee voorgenoemde concepten. Voor de combinatie van deze concepten met de twee meest kansrijke concepten is de locatiekeuze belangrijk
- maar specifiek. De binnenstad is hiervoor nagevoeg geschikt.
5. Indien de verrijking van het concept niet gezien wordt als belangrijkste toegevoegde waarde voor de stad, maar als het nieuwe muziekcentrum als de katalysator voor stedelijke ontwikkeling of transformatie wordt gezien, dan kan juist een meer perifeer gebied geholpen worden door de komst van de nieuwe Oosterpoort. Dan moet de conceptuele uitwerking van de nieuwe Oosterpoort dienend aan deze stedelijke ontwikkeling zijn.

7. Bevindingen en advies

7.2 Advies

Om de verkenning naar potentiële meerwaarde van een nieuw muziekcentrum optimaal te benutten, adviseren wij het volgende.

1. Werk de twee kansrijke concepten nader uit met mogelijke partners. Betrek daarin de kansrijke elementen uit de andere twee concepten.
2. Betrek de belangrijkste doelgroepen van de twee kansrijke concepten bij verdere ontwikkeling van het concept. Een Hackaton is een effectieve vorm om met jongeren/studenten, maar ook makers (artiesten) en ondernemers, versterkende ideeën op te doen en alvast de ontwikkeling van een 'brand' op gang te helpen.
3. Breng het gesprek op bestuurlijk niveau op gang in termen van belangenafweging: hoe zwaar wegen cultureel-inhoudelijke ambities ten opzichte van de ambities van de stad (in ruimtelijk opzicht, voortkomend uit de Next City of stadsontwikkeling).

Bij de opvolging van deze adviezen voorzien wij de volgende processtappen leidend tot een definitieve keuze voor concept en locatie.

Stap	Activiteiten
1.	<ul style="list-style-type: none">- Uitwerking van de twee kansrijke concepten in samenwerking met de beoogde partners. Het verder verkennen en uitdiepen van deze concepten met de belangrijkste doelgroepen, op programmering en diensten, doelgroepen en partners en de fysieke aspecten. Een Hackaton kan daarbij helpen. Daag deze partijen uit om de kansrijke elementen uit de andere concepten te benutten. Samen met de beoogde partners het nader vormgeven van het gezamenlijke belang in deze concepten en het bepalen van de onderlinge rolverdeling- Overweeg om vanuit de gemeente hierin een trekkende rol te vervullen
2.	<ul style="list-style-type: none">- Ontwikkeling van (innovatieve) gebouwconcepten passend op combinatie van inhoudelijk concept en voorkeurslocatie(s)- Ontwikkeling van inhoudelijke programmering en activiteiten met de partners- Afweging van meerwaarde voor stad ten opzichte van inhoudelijke keuze voor meest kansrijk concept (gekoppeld aan voorkeurslocaties)
3.	<ul style="list-style-type: none">- Bepalen definitieve voorkeursvariant (concept en locatie) en bestuurlijke besluitvorming- Bestendigen van de samenwerkingspartners bij de ontwikkeling van het nieuwe Muziekcentrum middels een samenwerkingsovereenkomst of intentieverklaring

Bijlage 1 Geraadpleegde personen

B1. Geraadpleegde personen

Naam	Naam organisatie	
Peter Sikkema	De Oosterpoort	Interview/workshop
Nynke Stellingsma	De Oosterpoort	Workshop
Elly Jonker	De Oosterpoort	Workshop
Ingeborg Walinga	Noord Nederlands Orkest	Interview
Paul van der Wijk	Hanzehogeschool	Interview
Harrie van den Elsen	Prins Claus Conservatorium	Interview
Lucia van Heteren	Rijksuniversiteit Groningen	Interview
Jan Riezebos	Rijkuniversiteit Groningen	Interview*
Wim van der Pol	Noorderpoort College	Interview*
Wim Moes	Alfa College	Interview*
Victor Verrijp	UMCG	Interview
Dirk Nijdam	Groninger Forum	Interview
Andreas Bluhm	Groningen Museum	Interview*
Dago Houben	Eurosonic-Noorderslag	Workshop
Pim Luiten	Vrijdag	Workshop
Olaf Veenstra	Simplon - Vera	Workshop
Peter Dijkstra	Simplon	Workshop
Willem de Kok	Martiniplaza	Workshop

Naam	Naam organisatie	
Haskia Kramer	Inter Noord Reizen	Workshop
Patrick Beijck	Ondernemer	Workshop
Jan Stratingh	ZieOmmeZijde	Workshop
Irene van der Velden	Koninklijke Horeca NL	Workshop
Marjo van Schaik	Cultureel adviseur/ promovendus cultuurgebou- wen in de netwerksamenle-	Interview
Rob van Gijzel	Voormalig burgemeester	Interview
Matthijs de Groot	GREAT Concepts	Interview
Bert van Meggelen	zzp	Workshop
Mendel Robbers	SchipperBosch	Workshop
Danielle van Steeg	Twynstra Gudde	Workshop
Stijn van Diemen	Twynstra Gudde	Workshop
Marcel Slijkhuis	Gemeente Groningen	Workshop
Koen Eekma	Gemeente Groningen	Interview
Lieuwe Rozema	Gemeente Groningen	Interview/workshop
Marc Floor	Gemeente Groningen	Interview
Bert Popken	Gemeente Groningen	Interview

B1. Geraadpleegde personen

Naam	Naam organisatie	
Klaas van der Wal	Gemeente Groningen	Interview
Jeroen de Willigen	Gemeente Groningen	Interview/workshop
Jaco Kalfsbeek	Gemeente Groningen	Interview/workshop
Jasper Schweigman	Gemeente Groningen	Interview/workshop
Laurens Huis in 't Veld	Gemeente Groningen	Workshop
Diderik Koolman	Gemeente Groningen	Workshop
Anne-Marie v/d Molen	Gemeente Groningen	Workshop
Fokke van der Veer	Gemeente Groningen	Interview
Jeroen Engels	Gemeente Groningen	Interview
Joost van Uhm	Gemeente Groningen	Interview
Robert Leverman	Gemeente Groningen	Interview
Bert Horst	Gemeente Groningen	Interview
Jan Kleine	Gemeente Groningen	Interview
Maarten de Vries	Gemeente Groningen	Interview